

Obezita ako rizikový faktor v hláseniach vybraných národných zdravotných registrov

I. Obezitologický kongres
17. Obezitologické dni
Trnava 24.-26.10.2019

Zdravie 21- zdravie pre všetkých v 21. storočí (Európa)

Z doterajších odporúčaní SZO apelujúcich na význam monitorovania zdravotného stavu populácie ide o **najkomplexnejší materiál pre Európsky región**:

vytyčuje priority na prvé 2 desaťročia 21.storočia a 10 cieľov na zlepšenie úrovne zdravia

- > zdôrazňuje monitorovanie trendov prioritných indikátorov zdravotného stavu
- > predpokladá návrhy pre formulovanie čo najefektívnejších stratégií, aby sa **z národných programov stali praktické nástroje nielen na celoštátnej, ale aj na regionálnej úrovni.**

Najväčšími zdravotnými problémami v európskom regióne sú chronické (neprenosné) choroby, a to:

- > **choroby obehovej sústavy (CHOS)**
- > **zhubné nádory**
- > **cukrovka**
- > **chronické choroby pľúc**

V ciele 8 - Zníženie výskytu chronických chorôb sa do r. 2020 odporúča znížiť napr:

- > úmrtnosť u ľudí do 65 rokov na CHOS o 40% (v krajinách, kde je vysoká), na nádory najmenej o 15%, nádory pľúc o 25%
- > vážne komplikácie cukrovky o 1/3 (slepota, amputácie končatín),
- > chorobnosť, invaliditu a úmrtnosť na chronické dýchacie choroby

Zdravie 21- zdravie pre všetkých v 21. storočí (Európa)

POPULAČNÉ ZDRAVOTNÉ REGISTRE - na národnej úrovni - spoločenská požiadavka

Hlásiť vybrané skupiny chorôb do národných zdravotných registrov (NZR) na NCZI bolo prvýkrát legislatívne stanovené podľa:

- **Zákona 576/2004) od roku 2007 / 9 samostatných hlásení: AKS, CMP, DM u detí, VCHS, VCH, SAR, infekčné choroby, transplantácia orgánov, NOR (DM u detí, VCHS a NOR na základe metodického pokynu MZ SR exis. pred r. 2007).**
- **Zákona o Národnom zdravotníckom informačnom systéme** (č.153/2013 a neskorších predpisov a vyhlášky k tomuto zákonu). NCZI spravuje spolu **12 tématických NZR** z vyše 25 hlásení. Info poskytuje link: www.nczisk.sk/Registre/Narodne-zdravotne-registre/Hlasenia_pre_Narodne_zdravotne_registre/Pages/default.aspx

Návrh hlásiť príslušné ochorenie do NZR vychádzal zo spoločenskej požiadavky najmä odborných spoločností monitorovať zmeny vo vývoji výskytu sledovanej choroby, čo sa pre SR po jej vstupe do EÚ stalo aj vítaným krokom pre medzinárodnú integráciu SR v oblasti zdravotníctva.

Išlo preto o:

- **vybrané hromadne sa vyskytujúce spoločensky závažné skupiny chorôb,**
- **niektoré choroby, ktoré si napriek nižšiemu výskytu v populácii vyžadujú špecifický prístup pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti**

Register AKS a CMP – prevalencia RF v roku 2018

34,8% obéznych

AKS (n=4 588)

Obezita

Bez obezity

37,8% obéznych

CMP (n=11 255)

Obezita

Bez obezity

	AKS (n=4 588)		CMP (n=11 255)
	<u>Obezita</u>		<u>Obezita</u>
			<u>Bez obezity</u>
DM s farmakol. liečbou	37,4	↑	20,7
DM spolu (vrátane DM iba na diéte)	44,0	↑	26,3
CMP v minulosti	12,2	↑	8,9
AIM v minulosti	23,9	↑	18,0
Fibrilácia predsiení	nesledované		20,0
Hypertenzia	91,7	↑	84,6
Dyslipidémia	74,6	↑	63,3

DM na diéte sa nesleduje

21,7

30,0

10,3

18,1

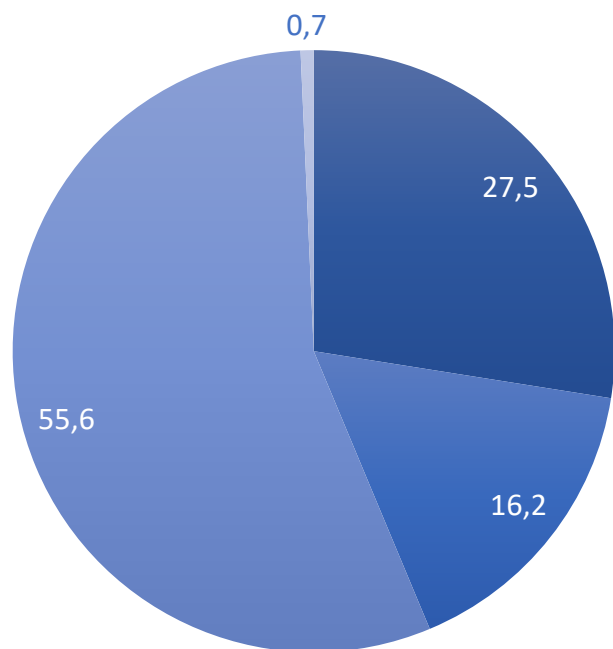
72,9

Register hypertenzie¹ u detí do veku 18 rokov v roku 2018

Slovenská klasifikácia ref. hodnôt (2001)

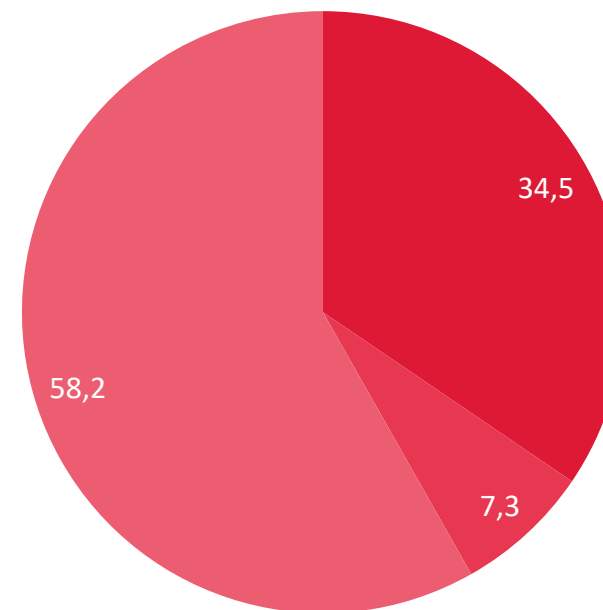
Chlapci (142)

■ Norma ■ Nadváha ■ Obezita ■ Podvýživa

Dievčatá (55)

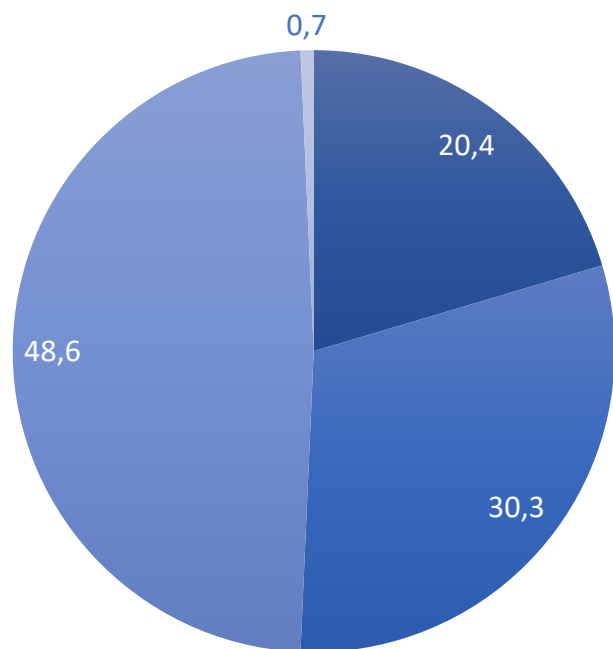
■ Norma ■ Nadváha ■ Obezita

Register hypertenzie¹ u detí do veku 18 rokov v roku 2018

Medzinárodná klasifikácia IOTF grade

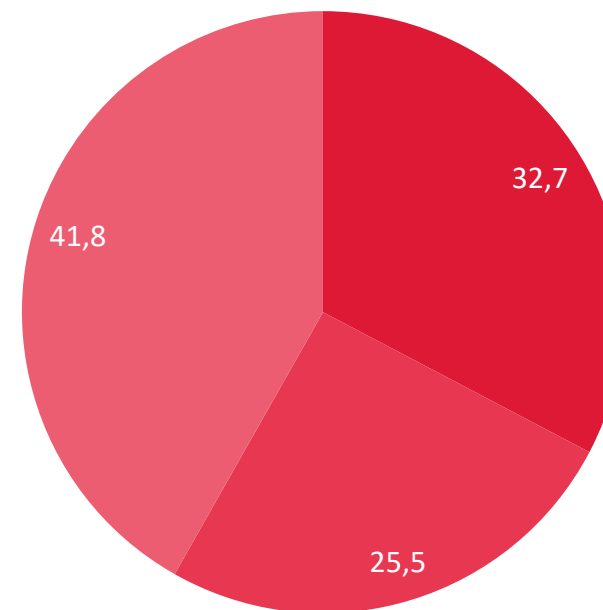
Chlapci (142)

■ Norma ■ Nadváha ■ Obezita ■ Podvýživa

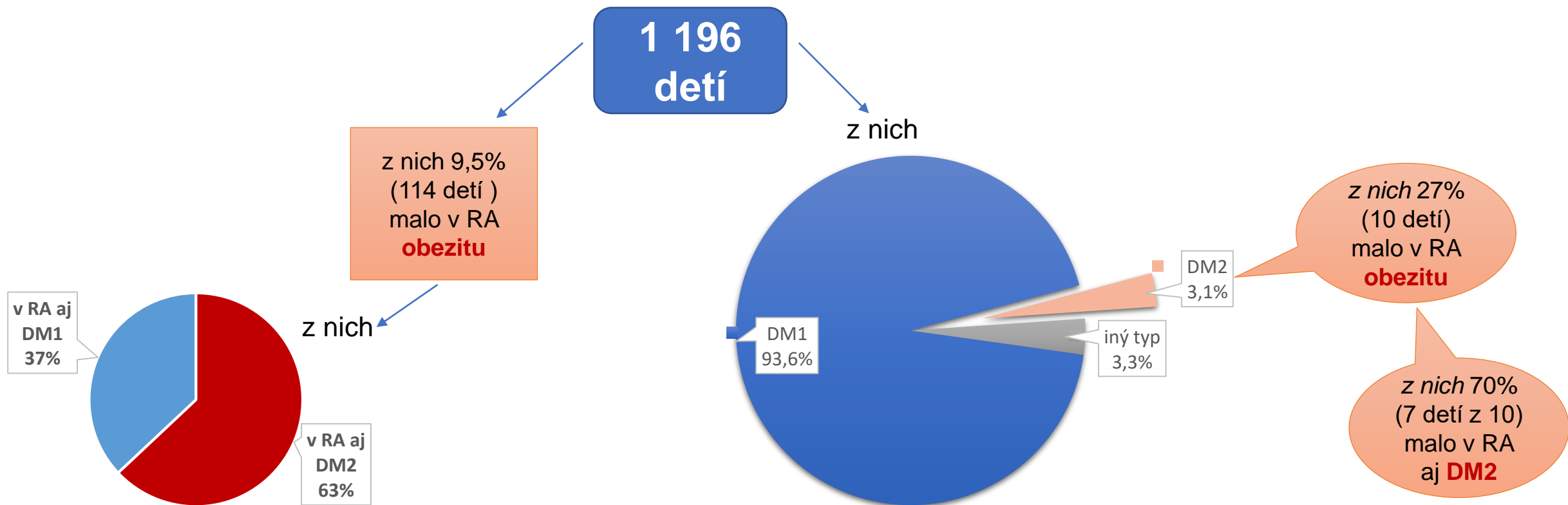
Dievčatá (55)

■ Norma ■ Nadváha ■ Obezita

Register diabetes mellitus

Diabetes mellitus u novodiagnostikovaných detí za roky 2013-2018

Diabetes mellitus u dospelých s DM2

- 74% liečenú hypertenziu
- 64% dyslipidémiu
- 16,7% ischemickú chorobu srdca
- 4,8% akútne infarkt myokardu

Počet úmrtí na dg. Pickwickov syndróm (E66.2) v SR v rokoch 2011-2017¹

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	Spolu
Muži	2	1	4	3	5	14	17	21	15	17	12	6	1	118
Ženy	0	1	0	4	3	6	18	14	30	27	16	12	4	135
Spolu	2	2	4	7	8	20	35	35	45	44	28	18	5	253

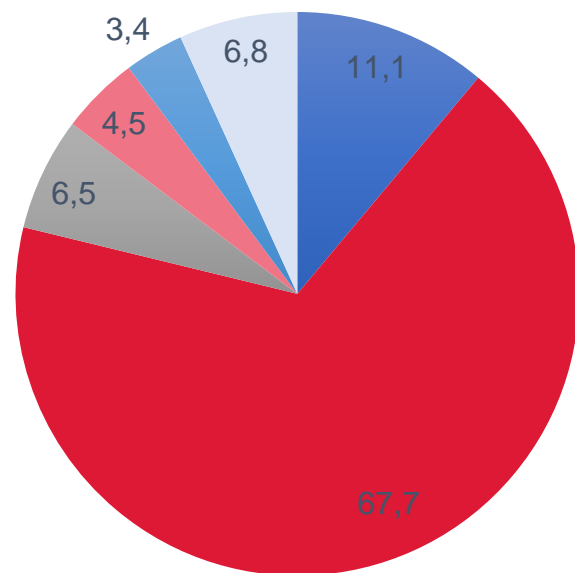

Počet úmrtí diabetikov v roku 2015

z listu o prehliadke mŕtveho (LoPM)

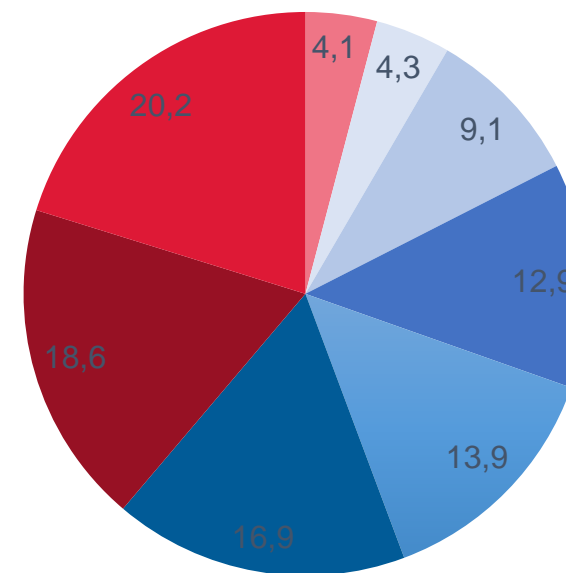
A. Počet diabetikov zomretých na inú diagnózu než DM = 4 168

Komorbidity DM ako príčina smrti (kap. MKCH)

- Nádory
- Choroby obehovej sústavy
- Choroby dýchacej sústavy

Vekové skupiny

- 15-54
- 55-59
- 60-64
- 65-69
- 70-74
- 75-79
- 80-84
- 85+

B. Počet diabetikov zomretých na komplikácie DM = 742

A+B. Celkový počet diabetikov - 4 910 tvorí 9,1% z celkových úmrtí (rezervy v LoPM)

**Monitorovanie
zdravotného stavu**
–
**základ pre
rozhodovacie
procesy v štátnej
zdravotnej politike**

Spoločensko-politický záujem ■ Optimálne legislatívne prostredie
Vhodný výber indikátorov na posúdenie zdravotného stavu populácie a úrovne
zdravotníctva

Efektívna spolupráca zainteresovaných strán

Objektivizácia údajov (epidemiologické ukazovatele, trendy, prognózy)

Argumentácia na vládných inštitúciách

= návrhy cielených integrovaných intervenčných programov
= efektívnejšia spolupráca na rezortnej, medzirezortnej úrovni vrátane
mimovládnych organizácií

Zvýšenie úrovne ústavnej a ambulantnej starostlivosti
Zvýšenie zdravotného uvedomenia populácie so zameraním sa na rizikové skupiny
s cieľom znižovať RF životného štýlu

Očakávané zlepšenie zdravotného stavu

Zníženie diferencií v zdravotnom stave
populácie medzi regiónmi SR / medzi SR
a inými krajinami Európy

Ďakujem

 NCZI Národné centrum
zdravotníckych informácií